

isto stvar predstavljeno v nemščino jim vbijati v glavo. Jasna pamet pravi, da je bilo to mučno, pa tudi malo uspešno delo. Pametniši Nemci so že uvideli neugoden uspeh nemške šole, zato ne pošiljajo več tja svojih otrok. Na pr. veliki Nemec Duller vzel je otroka, svoji skrbi izročena, iz nemške šole ter ga poslal v Gradec; nemški odvetnik Namesnig dal je samo vpisati svoje otroke v nemško šolo, a pustil jih podučevati doma; nemški vodja okrajnega glavarstva niti vpisati ne dá svojega otroka v isto šolo. Neki prebrisan, toda odvisen oče, ki je imel dve za šolo godni, pa jako neenako nadarjeni hčerki, je rekel: Pametnišo bom dal v slovensko šolo, da se kaj nauči, za drugo bebasto pa bo že dobra nemška šola. Ali ste slišali vi Križevčani: Heric, Nedeljko, Vrtnjak; Jurjevčan: Košar; Velikonedelčan: Hriberšek; Miklaževčan: Dajčar; Svetlinčan: Rozmanič in ti Vrženec: Galunder, kako sodijo pametni ljutomerski Nemci o svoji šoli? Za bedake je dobra taka šola, kdor pa se hoče kaj naučiti, mora drugam v šolo iti. (Konec prih.)

**Iz Slov. Bistrice.** (Okr. zastop — mlačnost.) Hudo je naš okraj zadet od toče. Revščina je tako velika, da po nekaterih krajih ljudem najpotrebnejšega primanjkuje. Zato se veselimo, da je okr. zastop veliko dušno podaril 1000 gld. ubogim trpinom. To tem bolj odobrujemo in javno izrekamo zahvalo okrajnim zastopnikom, ker letos okrajnemu zastopu vsled odpisovanja davkov odpade blizu 4000 gld. Umno gospodarstvo je vendar nekaj vredno. Nemškutarji so poprej bolj za svoje raztrgane in nenasitljive žepe skrbeli. — Žalibog, da naše narodno življenje nekako spi, da se je neka narodna mlačnost lotila prej tako živih in unetih domoljubov. Društvene razmere so žalostne, narodna družba se je razletela; vse mrtvo. Na noge bratje! Bistriška tla se dajo pridobiti, samo treba živahnosti! Nesrečna popustljivost nasproti našim sovražnikom je že marsikje uničila narodni življ. Skličite zborovanja, navdušujte in podučujte ljudstvo, da bode trdno, kedar ga potrebujemo!

**Iz Celoveca.** (»Mir«.) ki že 15 let uspešno budi koroške Slovence in odločno ter neustrašeno brani njih pravice v verskem, narodnem in političnem oziru, dobi z novim letom redno zabavno-podučno prilogo »Domači Prijatelj«. Priloga bode izhajala po dvakrat na mesec, dne 10. in 30., ter prinašala raznovrstno podučno in kratkočasno berilo, povesti, pesmice, kratkočasnice, smešničar in poseben gospodarski oddelek. Cena »Mir-u« (trikrat na mesec) s prilogo »Domači Prijatelj« (dvakrat na mesec) ostane dosedanja, namreč dva goldinarja na leto. Želeti je, da se prav mnogo Slovencev izven Koroške naroči razun domačega lista tudi »Mir«, da s tem podpirajo list sam in ob enem narodno stvar koroških Slovencev.

**Izpred Celja.** (Novoletna darila trgovcev.) Po Savinjski dolini in morebiti tudi po drugod udomachila se je zelo slaba navada, da trgovci ob novem letu stranke, ki so čez leto kupovale pri njih, obdarujejo z različnim blagom. Vrednost teh daril se ravna po tem, koliko je ta ali ona stranka dotičnemu trgovcu dala čez leto skupiti in je torej čisto naravno, ta premožnejši, kateri trgovcu več skupiti dajo, tudi darila večje vrednosti za novo leto prejmejo, kakor pa ubožnejši. Skupna vrednost podarjenega blaga znaša pri posameznih trgovcih na leto po več stotin goldinarjev. Človeku se nehote vsiljuje vprašanje, kako-li zamorejo trgovci tako bogata darila deliti, koje vendar vsakemu, ki kupuje kakoršno si bodi blago, znano, kako težko je trgovcu odskrniti kak krajcar, češ, ne morem dati v svojo zgubo. Novoletna darila pa nam ravno nasprotno dokazujejo, namreč, da je trgovec čez celo leto blago prav drago prodajal in sedaj ob novem letu deli darila z na-

menom, da bi na tak način si privabil mnogo strank. Koliko nevošljivosti bi manj bilo, ko bi ta slaba navada ponehala! Ali se ne bi blago, ki je namenjeno za novoletna darila strankam, dalo porabiti v kak dobrodelni namen, recimo za ubogo šolsko mladino, farne ubožce, katerih je vendar toliko? S tem dejanjem bi si trgovci pridobili veliko večjo zahvalo in bili bi si v svesti, da so delovali čez leto v blag namen.

**Z Dunaja.** (Dalje.) Slovensko časništvo si je tudi letos za nas steklo mnogo zaslug, osobito zahvala bodi dnevnikom »Slovenec« in »Slov. Narodu«, pa tudi drugim: »Slovenskemu Gospodarju« in »Südsteirische Post« v Mariboru, »Domovini« v Celju, »Soči« v Gorici, »Edinosti« v Trstu, »Ljublj. Zvonu« itd. Društveni odbor šteje si še v prijetno dolžnost, izreči javno zahvalo nekaterim svojim sodelovalcem. Prvi je društveni blagajnik vlč. g. dr. Sedej, ki že šest let deluje z veliko vnemo in požrtvovalnostjo za napredek društva. Dvorni in sodni odvetnik g. dr. Klement Seshun društvu mnogo koristi s svojimi modrimi pravniskimi sveti; razun tega je večkrat daroval denarja in za zelo revnega dijaka tudi obleke. V odboru bomo bodoče leto težko pogrešali delavne sile g. dr. K. Štreklja, ki je poklican za profesorja na vseučilišče v Gradec. Vrli ta mož je sodeloval pri društvu od njegovega poroda, bil je tudi marljiv njegov tajnik — njegovo pregledno poročilo je vsem drugim vzor; blagi ta slovenski rodoljub je storil za društvo mnogo več, nego mu je dopuščalo raznovrstno njegovo strokovno delovanje. Poslednjič gre javno hvaliti četrto deteljico, peresce zemlje Goriške v podpornem društvu g. dr. Antona Primožiča, ki daje revnemu dijaku obed. Da bi ga posnemali mnogi na Dunaju bivajoči Slovenci! — Potrebne informacije o bedi in vrednosti prosileev je prejemal tudi letos odbor od vseučiliščenikov, katerim gre hvala za to, da so le taki dijaki dobivali podpore, ki so jih res vredni in potrebni. — Iz poročila vlč. g. dr. Sedeja kot društvenega blagajnika je posneti: Ustanovnina se je letos pomnožila za 75 fl. 30 kr. Osnovna glavnica znaša torej 4615 fl. 37 kr. Prispevki rednih udov, dobrotnikov itd. so znašali do 14. novembra t. l. 1138 fl. 2 kr., obresti drž. vrednostnih papirjev in hranilničnih knjižic so znašale 226 fl. 82 kr., — skupaj je društvo prejelo 1440 fl. 14 kr. (lani 1054 fl. 99 kr., letos tedaj več 385 fl. 15 kr.) Podpor se je razdelilo v gotovini 811 fl., v znamkah obednicah 680 fl. 70 kr. Razni drugi stroški so znašali 83 fl. — vsega je društvo potrošilo 1574 fl. 94 kr.

(Konec prih.)

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar ostanejo čez praznike pri svoji hčeri, nadvojvodinji Valeriji, v Lichteneggu na Gornjem Avstrijskem. — Državni zbor se zopet snide dne 4. januarja. — »Neue Freie Presse« je v Bismarckovem imenu pisala, da so nekateri avstrijski državniki vedeli za tajno zvezo med Namčijo in Rusijo, toda vnanje ministerstvo to naravnost zanika. — Nižjeavstrijski deželni maršal je postal baron Gudenus, njegov namestnik pa dunajski župan Strobach.

Češko. Koj v prvi seji deželnega zbora se bode stavil predlog, da se na kmetih uvedejo direktne in tajne volitve. — V peti kuriji bodo Mladočehi kandidovali samo stare državne poslance. — Praški župan je po trojni volitvi postal Staročeh dr. Srb.

Štajarsko. Ono nedeljo je bil v Gradcu shod krščanskih gospa, ki so sklenile, le pri kristjanih kupo-

vati za Božič. Slovenke, kristjan h kristjanu, Slovenec k Slovencu! — Za bodoče državnozborske volitve kandidujejo konservativci za graško okolico Kalteneggerja, za peto kurijo pa dr. Gutjahra.

Koroško. Dunajska »Leonova družba« priredi leto avgusta glavni zbor v Celovcu. Takrat bo ondi tudi socijalni tečaj. — Na Štefanovo ima družba živinorejcev shod v Hodišah. — Novo hranilnico ustanovijo v Svincu. — Katol. delavsko društvo so ustanovili v Volsberzi.

Kranjsko. Prihodnje leto se v Ljubljani postavita dva krasna spomenika: cesarjev in Valvasorjev. — Sinoči so imeli v Ljubljani trije katoliški in trije narodni zaupni možje pogovor o bodočih državnih volitvah in o jugoslovanskem klubu. — Med katol. stranko in liberalnim učiteljstvom se je unel hud boj. Žalostno, da se vmes mešajo nekateri štajarski učitelji!

Primorsko. Tržaški magistrat je zavrnil 341 reklamacij proti sestavi volilnih imenikov, ker so bile slovenske. — Lahonov, ki sta umorila Ostermanna zaradi hrvaške pesmi, ne bode sodilo rovinjsko sodišče, ampak graško. — Dne 16. dec. so na morju zginili štirje slov. ribiči od Sv. Križa pri Trstu. Gotovo so jih ubili italijanski ribiči.

Hrvaško. Sabor je vsprejel tiskovno novelo, potem pa sklenil, da se zopet snide dne 11. januarja. — Nove lišne tablice v Zagrebu, ki se imenujejo »Trg grofa Khuenberg-Hedervarya« in »Barosova ulica«, so v soboto zvečer zamazali s črnilom in blatom.

Ogersko. Adreso ali odgovor poslancev na cesarjev prestolni govor je državni zbor vsprejel. — V Šari blizu Budapešte so bile občinske volitve. Volilci so se sprli, pretepali, orožniki pa med nje streljali. Tri osebe so obite, deset pa težko ranjenih. Madjarska kultura! — V premogokopu v Rešici blizu Temešvara so se uneli plini, ko je bilo okoli 130 delavcev v rovu. Blizu sto je mrtvih.

### Vnanje države.

Rim. Sv. oče so pisali nekaterim evropskim vladarjem, da naj branijo kristjane v Turčiji, ako utegne ondi priti do novih nemirov ali celo do popolnega prevrata.

Italijansko. Neki vitez reda Anuncijate name-rava vprašati kralja, ali sme ta red nositi mož, ki je obdolen hudodelstva, namreč bivši minister Crispi. — V kratkem se vrne domov 215 abesinskih ujetnikov z majorjem Nerazzinijem.

Francosko. Ministerski predsednik Meline, ki je tudi poljedelski minister, je obljubil, da se ustanovi kmetijska centralna banka, kjer bodo kmetje prav po ceni dobili denarja na posodo. To bi bilo tudi v Avstriji zelo potrebno.

Belgijsko. Nov borzni davek se uvede tudi v tej državi, pa tukaj borzi finančni minister ne prizanaša tako, kakor pri nas. — 50.000 Nemcev biva v Belgiji in za njihovo enakopravnost se vsi Nemci z vnemo potegujejo. Kje pa je pri nas enakopravnost?

Angleško. V tej državi ni uvedena splošna vojaška dolžnost, zato prostovoljci stanejo prav veliko, vendar pa bodo Angleži vojaštvo v kratkem zdatno pomnožili. Vojaštvo je res najhujše breme za državljane.

Rusko. Vlada uvede porotna sodišča. Nekateri starokopitneži, kakor Pobedonoscev, so zoper nje hudo agitovali; toda njihov trud je bil zastoj. Komisija je že odobrila določbe glede porotništva.

Turško. Velevlasti silijo sultana, naj vzame za finančnega ministra in ministra notranjih del dva Evropeca. Mogoče, da se sultan temu uda, da potem lažje dobi denarja na posodo, pa za taka ministra tudi nič

ne bo porajal. — V Belem gradu je na shodu 4000 srbskih izseljencev iz Macedonije sklenilo, prositi ruskega carja in vso Evropo, naj se naredi red v Macedoniji.

Špansko. Kraljica je pomilostila vse obsojene časnikarje. Za to milost bodo zdaj morali hvaliti vojsko na Kubi. — Te dni je vojno sodišče obsodilo 87 anarhistov ali prekucuhov; kacij 20 jih zgubi glavo.

Amerika. V Braziliji se prirejajo shodi, kjer se vlada pozivlje, naj Španski zaradi Kube napove vojsko. Tudi v severnih Zveznih državah hudo vre zoper Špance. Ako kmalu ne udušijo ustaje na Kubi, zgubili bodo za večno ta krasni otok.

## Za poduk in kratek čas.

### Katol. delavsko društvo v Trbovljah.

(Spisal Javorniški oglar na Sv. planini.)

Skoro sem glavo čisto izgubil. Kat. delavsko društvo me je prevzelo. Prvo adventno nedeljo je namreč bil zopet shod imenovanega društva v Trbovljah. Prišli so sami krščanski delavci. Socijalisti so se pač bali, da bo zopet treba peta brusiti, če se prikažejo. Č. g. župnik nam razloži, kaj nameravajo naši nasprotniki in kako hočejo doseči svoj namen. Mi pa smo dolžni njim se zoperstavljati. Zlasti naj zatiramo njihov listič: »Delavec«, kateri je pravi »lažikljun«.

Potem se razjasnuje druga polovica pravil. Sree je vsem poskočilo, ko smo slišali, da bomo podpirani ob času bolezní in drugih stisk. Naj naštejejo nasprotniki, ki že več let pobirajo krajcarje od delavcev, kolikim bolnikom so že pomagali. Ob kruh so jih spravili že veliko, veliko! Potem se izvoli odbor. Vsi navzoči pritrjujejo odborovemu sklepu, da bodi vpisnina 50 kr., mesečnina pa 20 kr. Č. g. predsednik končno naznani, da bo prihodnje zborovanje kmalu po novem letu. Prijazno smo si stisnili roke in odšli.

A nekaj posebnega sem skoraj zamolčal. Pri tem zborovanju je govoril že neki domač delavec. Gledal sem ga in gledal. Ne gre mi iz glave. Sedaj se tudi jaz včasih postavim vrh Javornika in skušam pridigovati. Stoletne bukke in sive skale me poslušajo. O, ko bi mogel kdaj vam govoriti, prijatelji moji, ki imate neumrjoče duše! Ali bi hoteli vi, krščanski delavci, poslušati Javorniškega oglarja?

»Vsak človek želi po sreči. Mi nosimo krščansko upanje v prsih. Mi vemo, da nas prava sreča čaka le nad zvezdnatim nebom. Mi smo torej zadovoljni, ako nam Bog zdravje dá in ako imamo za sproti hrane in obleke. Celó hvaležni smo Bogu! Saj ne damo ene roke za tisoč gld., ene noge za tisoč gld., enega očesa si ne pustimo izdreti za deset tisoč gold. Kako bogati smo torej! Če nas pa Bog obišče s šibo, poljubimo jo. Če smo dobro preželi od Boga, zakaj ne bi včasih tudi hudega. Če me Bog tudi pokonča, vanj bom zaupal!

Nasprotniki pa so vrgli od sebe krščansko upanje. Tukaj hočejo imeti nebesa. Sveti raj prepuščajo nam. Radi bi tako živeli, kakor ob času Noetovem. »Jedli so in pili in se ženili«. Ker pa se jim ne godi tako, zavidajo drugim. Nezadovoljni so. Mislijo, da je bogastvo, jed in pijača že sreča. Najbolj sovražijo sv. katoliško cerkev. A tudi vladarske sedeže bodo začeli rušiti, če dobijo moč v roke. Saj je rekel neki vodja socijalistov: »S črevesi zadnjega duhovnika bomo obesili zadnjega kralja!«

Ne tako, krščanski delavci! Krščansko upanje vas naj tolaži! Enkrat bo vse boljše! Ko bi jaz bil pesnik, jaz bi zložil lepo pesem o krščanskem upanju. Poklical